

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv, De Fortitvdine Et Constantia Christiana Libri Tres

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 3. Qui fructus è morbo corporis, ad animum emanare soleant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49140](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49140)

§. 3.

*Qui fructus è morbo corporis, ad
animum emanare soleant?*

SI morbi vim æstimare velis ex
sensu deprauatæ naturæ, pœ-
nam esse dices: si è suavi Dei proui-
dentiâ, ac miseratione, remedium
ac medicinam esse fateberis.

Pf. 21.

*Intelligat homo, inquit Augu-
stinus, medicum esse Deum, & tri-
bulationem, atque etiam morbum,
medicamentum esse ad salutem; non
pœnam ad damnationem. Sub me-
dicamento positus oreris, secaris,
clamas, non audit medicus ad vo-
luntatem, sed audit ad sanitatem.*

*Quod ipsum ore melleo dedu-
cit Ambrosius epistolâ ad Bellicũ
ægrum, in quâ iactat illud scriptu-
ræ, Deique ad Hebræos oraculum.*

Percu-

Percutiam, & sanabo. Percussit, in- Deut. c.
32. v. 39.
quit, infirmitate, & sanauit fide.

Nimirum dum Bellico iaceret ægrum corpus, sese erexit animus, & ad altiora fidei mysteria, solemnemque professionem euexit.

Simile quoddam supremi Numinis à morbo beneficium etiam ipsi agnouere pagani, quos inter Plinius doctè, vt solet, ac facundè.

Nuper, inquit, me cuiusdam amici languor admonuit, optimos nos esse dum infirmi sumus. Quem enim in- L. 7. ep.
26.
firmum aut auaritia, aut libido sollicitat? non amoribus seruit, non appetit honores, & quantulumcumque vt relicturus, satis habet. Tunc Deos, tunc hominem esse se meminit; inuidet nemini; neminem miratur; neminem despicit; ac ne sermonibus quidem malignis aut attendit, aut
C S alitur.

alitur. Balnea imaginatur, aut fontes, hæc summa curarum, summa votorum, mollem impostum, pinguemque, si contingat euadere, hoc est innoxiam beatamque, destinat vitam. Possum ergo quod pluribus verbis, pluribus etiã voluminibus Philosophi docere conantur, ipse mihi, tibi que breuiter præcipere, ut tales esse sani perseueremus, quales nos futuros profiteamur infirmi.

Nimirum dum ægri sumus, nasci solet magna præteritæ vitæ poenitentia, futuræ præcautio, multa que prouidentia; si morbo bene monenti pareamus, quod olim Sigismundo Imperatori, apertè insinuauit Theodorus Archiepiscopus Colonienfis, cum enim ex eo quaesisset Cæsar, quæ recta esset in cœlum via? subiunxit magnus Præsul.

Si

Si tuam vitam institueris, ut facturū te promifisti, dum calculus aut podagra, aut alius morbus grauior te oppreffit. Nempe tum temporis faniora ineuntur confilia, quia in ægro corpore fanior eft animus, vt enim difertè Saluianus.

Infirmittas carnis vigorem mentis exacuit, vt affectis artubus vires corporum in vires tranfeant animorum. Non turpibus flammis medulla æftuent, non malè sanam mentem latentia incentiua succendant, non vagi fensus per varia oblectamenta lafciiant; fed fola exultet anima, leta corpore affecto, quafi aduerfario fubiugato. Eft enim anima fit hofpes, comesque corporis, ab hoc tamen quafi ab hofte fibi malè metuit, maximè vero cum valens, ac vegetum eft:

L. i. de
Prouid.

tum

tum enim velut equus indomitus
 animum tanquam fessorem excu-
 tit, non excussurus, si aut fame lan-
 guens, & tabidum, aut morbo ia-
 cens atque oppressum esset: tum
 enim animo ceu domino cedit,
 eiusque admittit imperia; nulla
 quandoque aliâ vi, nisi ægritudine
 edomandus, quod eleganti æni-
 gmate doctum poëta voluit. Legi-
 tur illud apud Dyphilum, estque
 de tribus fortissimis, scilicet ferro,
 fabro, & febre: hos inter olim sua-
 lis, & de fortitudine contentio.

Pro ferro faciebat illud, quod &
 durum sit & prope indomitum, &
 quod ipsum cætera frangat, atque
 edomet.

Pro fabro militabat istud, quod
 ipse ferrum cudat, versetque formas
 in omnes, ideoque ferro fortior au-
 dire videatur.

Pro febris vero hæc obiecta ratio, quod fabrum ferri domitorem, edomet ipsa, debilitet, lectulo insternat, penitusque frangat.

Hoc ænigmate poëta lusit, docuitque humanos animos à morbo flecti, vinci que, qui nec occultâ, nec apertâ vi edomari potuerunt. *Infirmitas grauis*, inquit Ecclesia-^{c. 31. v. 2.} sticus, *sobriam facit animam*, quam valetudo prius ebriam fecerat.

Exemplo erit Ezechias, qui valens, Deo ac superis minus gratus; æger omninò gratior. Exceperat illud ab Isaiâ oraculum. *Dispone do-*^{c. 38. v. 1.}
mui tuæ, quia morieris tu, & non viues. Ad has voces, & immisissam altius iacenti corpusculo morbi luem, excitatus *conuertit faciem suam ad parietem, & orauit ad Dominum, & fleuit Ezechias fletu magno.*

gno. Firmo ac valenti pumice fic-
 ciores erant oculi, infirmo humen-
 tes, & velut in lacrymarum stagno
 natantes; prius obduratus ad moni-
 ta, precesque animus, iam cereus, &
 flecti facilis: ante in terram pronus,
 atque abiectus, modo in cœlum,
 ac superos erectus. Quid deinde?
 ægrotantis preces audiit, & lacry-
 mas vidit pacatum Numen, & ad-
 iecit ad vitæ dies annos omnino
 decem supra quinque. Utque certa
 foret diuino promisso fides, hoc ei
 à Domino annexum prodigium.
 In horologio parentis Achaz um-
 bra solis, imo & ipse sol ad decem
 lineas recessit: vt tot filio adderen-
 tur lucis, & solis horæ, quot ante
 parenti detractæ.

Si Rabbini habenda fides, diei,
 quo regi Achaz iusta perfolui de-
 buerunt,

buerunt, quo funus duci, quo sepeliri Rex impius: sol ipse, orbis oculus, occidere festinans, illi, inquam, diei decem omnino horas detraxit, quas deinde ægrotati filio reddidit.

Ecce quis à morbo fructus, quis proventus: non vitæ tantum, & vsuræ huius lucis, sed & virtutis. Ut proinde in ægros plerosque cadat illud, quod in Petri Piscatoris filiam, dictum olim ab optimo parente: *sic expedit ei.*

Iacebat illa graui morbo pressa, cum pater, qui in alios omnes beneficus, in eam durior, atque inclementior, roganti cuiuspiam cur filiam à febre non expediret, vel attactu leui, vel si vellet etiam vmbra, respondit. *Sic expedit ei.*

Ita omnino & plurimis etiam expedit, vt vel calculo intrinsecus

torqueantur, vel torreantur feбри,
vel podagræ alluuiem sentiant,
vel alias cuiuspiam morbi mole-
ftias, vt in ægro corpore fanus ha-
bitet animus.

Ita factum olim legimus in vitâ
S. Thomæ Cantuariensis, ad eius
sepulcrum, piosq; cineres sese con-
tulerat æger vnus aliquis, & quæ
magni præfulis miseratio, etiam ex-
cussio morbo pristinam valetudi-
nem impetrarat: cum ecce sibi,
suisque iam reddito suboriri cœpit
scrupulus, num fanitas æquè ac
morbus ad salutem ac beatitatem
esset profutura: (hanc enim maxi-
mè spectabat æger, cui animæ fa-
lus, ac vigor longè potior corpore)
dum ergo pungit, & conscientiam
extimulat ea cogitatio, ad sancti
martyris, ac præfulis sepulcrum
reuer-
ti-

reuertitur, sibi que datum à superis
 medicum orat, atque obtestatur, si
 forte sanitas corporis minus animo
 consentanea, minus proficua beatę
 æternitati foret, eam rursus exueret,
 & morbum, ceu vestem animę
 aptiorem indueret. Vix è corde,
 ceu pietatis, ac religionis officinã
 euaserant pauci gemitus, vix è la-
 bellis aliquot vocolę exciderant,
 preces que; cum in corpus velut in
 diuersorium preproperã festinatio-
 ne desertum morbus redijt, futurus
 diuturnior hospes. Nimirum ægro
 illi data erat sanitas aliquã superum
 indulgentiã, & morbus deinde
 maiore gratiã redditus.

Solent enim beatę illę mentes,
 quibus in oculis Deus, in amoribus
 est beatitas, animo non corpori, æ-
 ternitati non tempori seruire, & il-

D lud

lud concedere, quod in altissimâ illâ, diuinâque mente, ceu speculo, magis profuturum intuentur. Et quia plerumque plus à morbo boni, ac gratiæ accedit, quàm à sanitate, ideo illum hac meliorē ducunt.

Vitæ
P. P. 2.
p. c.
148.

Quod ipsum etiam in hac mortali vitâ sensit, docuitque S. Romitus, magnus eremi cultor, ac solitudinis. Solebat ille quot annis semel morbo tentari, ducebatque illum in bonis, cum nescio quo fato anno vno liber fuit; & primùm mirari, ac stupere, dein etiam grauiter dolere, gemere, queri, quasi à Deo desertus esset, & superum gratiâ vacuus, qui morbo vacuus erat.

Ecce, mi lector, quis magnarum mentium de egritudine sensus, quæ cogitatio, hausta sine dubio, non à corpore, carneaque compage, quæ
semper

semper est querula, quia fluxa, & mortalis; sed ab anima nobiliore hominis parte, quæ stabilis est, atque immortalis.

Ab hac probè doctus ex antiquis Patribus non nemo, discipulum ægrum ita solari solitus. Ne te, fili, morbi tædeat, pudeatque: quin potius Deo moderatori gratus esto: si enim tibi ferreus est animus, à morbo, ceu igne, rubiginem exuet: sin vero aureus, ex eo quoque purior euadet.

§. 4.

Præclara quædam singularis in morbo patientiæ exempla.

IN morbo non solum prodest ad alias cogitationes auertere animum, & à dolore discedere: verùm etiam cogitare, quid honestè, quid